

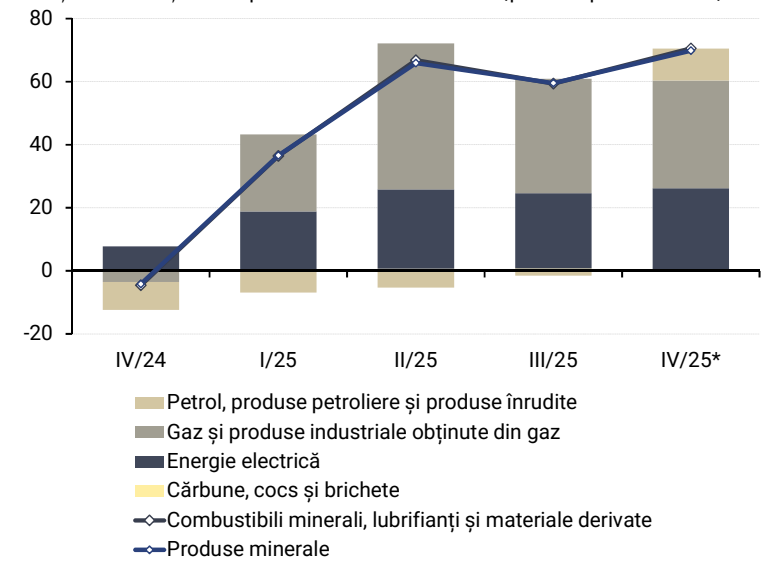
Importul de produse minerale în 2025

La data de 1 ianuarie 2025 a expirat contractul de tranzit al gazelor naturale dintre P.J.S.C. „Gazprom” (Federația Rusă) și N.J.S.C. „Naftogaz Ucraina”, iar partea ucraineană a refuzat prelungirea acestuia. Drept urmare, aprovizionarea Europei cu gaze naturale de origine rusă a fost întreruptă. În consecință, și livrările de gaze naturale către regiunea transnistreană au fost sistate, fapt care a determinat oprirea livrărilor de energie electrică de la Centrala Termoelectrică Cuciurgan (CTE Cuciurgan) către Republica Moldova. Totodată, având în vedere dependența majoră a Republicii Moldova de livrările de energie electrică de la CTE Cuciurgan, după sistarea acestora, Republica Moldova a început importul de energie electrică, în principal, din România (decembrie 2024).

Pentru a asigura livrările de gaze naturale către regiunea transnistreană, autoritățile Republicii Moldova au delegat S.A. „Moldovagaz” să încheie contracte de vânzare-cumpărare a gazelor naturale destinate livrării către S.R.L. „Tiraspoltransgaz”, în conformitate cu Dispoziția nr. 8 din 10 februarie 2025 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova și cu Hotărârea ANRE nr. 490/2025.

Drept rezultat, aceste două fenomene au influențat semnificativ statistica oficială, la nivelul balanței comerciale. Astfel, dacă anterior importul gazelor naturale destinate regiunii transnistrene nu era reflectat în statistica oficială a Republicii Moldova, începând cu anul 2025 acesta este inclus în importurile de produse minerale. Totodată, substituirea livrărilor de energie electrică de la CTE Cuciurgan, care reprezentau o sursă internă, cu importuri din România influențează, de asemenea, direct balanța comercială. **De remarcat că majorarea pronunțată a importului de produse minerale în anul 2025 (Graficul 3.20 din Raportul asupra inflației, februarie 2026) nu reflectă, în esență, o creștere a consumului, ci are preponderent un caracter structural. În acest context, interpretarea dinamicii importurilor pe parcursul anului 2025 trebuie realizată cu prudență în situația în care volatilitatea acestora este influențată de modificări structurale.**

Graficul 1: Evoluția ratei anuale a importului de combustibili minerali (%) și contribuția componentelor în structură (puncte procentuale)

Sursa: BNS, calcule BNM
*octombrie-noiembrie

Conform graficului 1, consemnarea unor ritmuri anuale pronunțate de creștere a importului de „combustibili minerali, lubrifianți și materiale derivate”¹ au fost susținute de evoluția importului de gaz și energie electrică. Pentru a înțelege mai bine amplitudinea fenomenului putem spune că, importul de energie electrică în primele unsprezece luni ale anului 2025 a fost de circa 4,13 ori mai mare decât în perioada similară a anului 2024, iar cea de gaze naturale de 2,22 ori mai mare, în aceeași perioadă. Totodată, conform raportului ANRE de monitorizare a pieței gazelor, în primele nouă luni ale anului 2025 au fost livrate 450 186 mii metri cubi de gaz către regiunea transnistreană. Pentru comparare, în aceeași perioadă către consumatorii finali ai Republicii Moldova au fost livrate 586 299 mii metri cubi de gaz.

¹Datele cu privire la comerțul extern al Republicii Moldova sunt prezentate conform Nomenclaturii Combinată de Mărfuri. Dinamica grupei produse minerale este dictată de subgrupa „combustibili, lubrifianți și materiale derivate”, cu o pondere de circa 97,6 la sută în primele unsprezece luni ale anului 2025. Structura mai detaliată a subgrupeii „combustibili, lubrifianți și materiale derivate” va fi analizată conform Clasificării Standard de Comerț Internațional.